

חוק ותקנות צער בעלי חיים

חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

"חברה נאורה נמדדת לא רק ביחסה לבני האדם,

אלא ביחסה לבעלי החיים" (מהטמה גנדי)

חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994

• הגדרות

- **"ארגון למען בעלי חיים"** - תאגיד רשום שמטרתו ועיסוקו הגנה על בעלי חיים, מניעת סבל מהם ודאגה לרווחתם
- **"בעל חיים"** - בעל חוליות למעט אדם
- **"הממונה"** - רופא וטרינר, עובד השירותים הוטרינריים במשרד החקלאות שמינה המנהל לענין חוק זה
- **"המנהל"** - מנהל השירותים הוטרינריים במשרד החקלאות
- **"מתקן מוגן"** - מתקן שבו מוחזקים כעלי חיים וניתן להם טיפול.
- **"נאמן בעלי חיים"** - מי שהתמנה להיות נאמן בעלי חיים.
- **"הקרן"** - הקרן למען בעלי חיים שהוקמה.

חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994

• איסור התעללות

- **לא יענה אדם בעל חיים, לא יתאכזר אליו ולא יתעלל בו בדרך כלשהי .**
- **לא ישסה אדם בעל חיים אחד בבעל חיים אחר.**
- **לא יארגן אדם תחרות קרבות בין בעלי חיים.**
- **לא יבצע אדם בבעל חיים חיתוך ברקמה חיה למטרות נוי .**

חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994

• איסור העבדת בעל חיים

- **לא יעביד אדם בעל חיים שאינו מסוגל לעבוד עקב מצבו הגופני .**
- **לא יעביד אדם בעל חיים עד כדי אפיסת כוחות .**

חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994

• איסור המתה ברעל

- לא יומת בעל חיים בסטריכנין או ברעל אחר שקבע המנהל בהודעה ברשומות, אלא אם כן נתן המנהל היתר לכך.

חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994

• סייג לתחולה

▪ חוק זה לא יחול

- על המתת בעלי חיים שנעשתה לצורכי מאכל אדם
- על ניסויים בבעלי חיים הנערכים על פי חוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים), התשנ"ד-1994 .

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

“מטרת תקנות אלה לקדם את רווחת בעלי חיים בהיותם בעלי צרכים גופניים, בריאותיים, התנהגותיים, מנטליים וחברתיים; לסיפוק צרכים כאמור זקוקים בעלי חיים המוחזקים על ידי אדם לתנאים הולמים ולהעשרה סביבתית; הואיל וצורכיהם של בעלי חיים, כמו גם האפשרות לספקם, תלויי נסיבות, קובעות תקנות אלה תנאים מזעריים להחזקתם.”

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

• הגדרות נבחרות

- **"אתר פעילות"** – מקום שבעלי החיים בו משמשים לרכיבה או למשיכת כרכרה להובלת אנשים והפעילות בו נושאת אופי מסחרי;
- **"בית גידול"** – מקום שעיקר פעילותו ריבוי בעלי חיים;
- **"בית מחסה"** – מקום שייעודו קליטת בעלי חיים עזובים ומתן מחסה להם;
- **"בעלו של בעל חיים"** – לרבות מי שמחזיק בבעל החיים דרך קבע;
- **"בעל חיים"** – למעט חיית משק המוחזקת לשם הפקת תוצרת חקלאית לשיווק, ממנה או מתולדתה;
- **"גן חיות" ו"פינת חי"** – מקום שמוחזקים בו בעלי חיים כדי לאפשר לציבור לצפות בהם;

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

• הגדרות נבחרות

- **"העבדה"** – העבדת בעל חיים ברכיבה, משיכת כרכרה, נשיאת משאות, לרבות גרירת עגלות;
- **"חנות"** – מקום, לרבות חצר, שמוחזקים בו בעלי חיים לשם מכירתם או הצגתם למכירה;
- **"חיית בר"** – כהגדרתה בחוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955;
- **"מחזיק"** – מי שבעל חיים נמצא ברשותו או בפיקוחו;
- **"מיתקן"** – אתר פעילות, בית גידול, בית מחסה, גן חיות, חנות, מאורת רשות, פינת חי, פינת ליטוף, פנסיון;
- **"מתחם"** – כלוב, כלי קיבול או מרחב מתוחם באמצעים פיזיים המונעים את יציאת בעל החיים ממנו;
- **"פינת ליטוף"** – מקום שנמצאים בו בעלי חיים כדי לאפשר למבקר מגע עמם, לרבות מקום החזקתם הקבוע;

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

אחזקת בעלי חיים

- בעל החיים יימצא במרחב מחיה מאוורר;
- בעל החיים לא יהיה חשוף לתנאי אקלים ותאורה שחורגים באופן משמעותי מהתנאים המתאימים לסוגו, לרבות מספר שעות חשיכה; אם הוא זקוק לחימום, לקירור, לחשיפה לאור שמש או לתאורה מלאכותית שכוללת קרינת על-סגול (U.V), יסופקו לו תנאים כאמור;
- למתחם שנמצא בו בעל חיים הנחשף לקהל, תהיה דופן אחת לפחות שאיננה חשופה לקהל;
- במבנה המתחם, ברצפתו, במצע שבתוכו ובחומרים שמהם עשויים כל אלה, לא יהיה כדי לגרום נזק ממשי לבעל החיים הנמצא בתוכו, לגופו או לבריאותו;
- המתחם והציוד שבתוכו, לרבות כלי מים ואוכל, יהיו נקיים ולא מלוכלכים בהפרשות גוף או פסולת במידה שאינה סבירה בנסיבות העניין;
- בעת ניקוי מתחם במים, לא יופנה זרם מים אל בעל חיים ויינקטו כל האמצעים למניעת פגיעה בבריאותו של בעל החיים כתוצאה מהרטבתו;
- בעת טיפול במתחם באמצעות חומר העלול לפגוע בבריאותו של בעל חיים לא יימצא בו בעל חיים;

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

אחזקת בעלי חיים

- בעל חיים שטיבו לחיות במים, יימצא במים שאיכותם מתאימה לצרכיו הפיסיולוגיים, לרבות מבחינת טמפרטורה, ריכוז החמצן, ריכוז המלחים והרכבם;
- לבעל חיים שמנהגו הטבעי לשהות הן במים והן ביבשה, תהיה גישה למים כאמור בפסקה (8) וכן למקום יבש לפי צרכיו;
- מבנה מתחם שמוחזק בו בעל חיים שמנהגו הטבעי לטפס יאפשר לבעל החיים לטפס ויהיו בו אמצעים מתאימים לכך;
- במתחם שמוחזק בו בעל חיים שמנהגו הטבעי להסתתר יהיו מקומות מסתור מתאימים; מספר מקומות המסתור וגודלם יספיק לכל בעלי החיים שבמתחם בו-זמנית;
- במתחם שמוחזק בו בעל חיים שמנהגו הטבעי להתחפר יהיה מצע המאפשר לבעל החיים לעשות כן או יהיה בו אמצעי תחליפי שהוא חפץ חלול המאפשר לבעל החיים להיכנס לתוכו;
- במתחם שנמצאים בו כמה בעלי חיים יהיו כלי אוכל ומים במספר, במקום, בצורה ובגודל המאפשרים לכל בעלי החיים שבמתחם נגישות חופשית לאוכל ולמים, בלא תחרות ביניהם על המזון או על המים;

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

אחזקת בעלי חיים

- לא ישוכנו בעלי חיים במתחם אחד אם יש סכנה ממשית שאחד מהם יפגע באחר באופן שיגרום נזק ממשי לגופו; אין באמור בפסקה זו כדי למנוע הזנת בעל חיים שלא ניתן להזינו אלא בבעל חיים חי;
- המחיצות שבין מתחמים סמוכים ימנעו מבעלי חיים המוחזקים בהם לפגוע זה בזה.
- לפני אכלוס מחדש של כלוב, ינוקו ויחוטאו הכלוב והציוד שבתוכו, לרבות כלי מים ואוכל ויונח בכלוב מצע נקי.
- מחזיק של בעל חיים יספק לו מזון ומי שתיה כמפורט להלן:
  - מזון בכמות, בתדירות ובהרכב תזונתי מתאימים לצרכיו ולהרגלי האכילה של בעל החיים לפי סוגו, מינו, גילו ומצבו הבריאותי;
  - מזון שאינו מקולקל, מורעל או עבש;
  - מי שתיה זמינים ונקיים; היה בעל החיים מחוץ למקום החזקתו הקבוע – מי שתיה בכמות ובתדירות המתאימות לצרכיו; בפסקה זו, "מי שתיה" – מים שנתקיימו בהם הוראות תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתיה), התשל"ד-1974.
- לא יגדל אדם בעל חיים ממחלקת היונקים בנפרד מאמו לפני שהגיע לגיל גמילה, זולת אם הפרדה נועדה להגנתם או לרווחתם של האם או צאצאיה.
- לא יחזיק אדם עוף, בארבעה הימים שלאחר בקיעתו, בנפרד מבוגרים בני מינו, אלא אם כן הפרדה נועדה להגנתם או לרווחתם של ההורים או צאצאיהם.

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

גודל מתחם

- לא יחזיק אדם בעל חיים במתחם אלא אם כן מידות המרחב הפנוי מציוד בו אינן פחותות מן המפורט להלן:
  - אורך המתחם פעמיים לפחות מאורך בעל החיים הארוך ביותר במתחם, למעט זנבו, ורוחבו פעם וחצי לפחות מאורך בעל החיים הארוך ביותר במתחם, למעט זנבו;
  - לא היה המתחם מלבני, יהיה שטחו לפחות כשטח המוגדר בפסקה (1) וניתן לתחום בו מלבן שרוחבו כאורך בעל החיים הארוך ביותר במתחם, למעט זנבו;
  - גובה המתחם הוא כפליים גובהו של בעל החיים הגבוה ביותר במתחם או פעם אחת אורכו של בעל החיים הארוך ביותר במתחם, למעט זנבו, הגבוה מביניהם.
- במתחם שמידותיו כאמור בתקנת משנה (א) ניתן להחזיק שני בעלי חיים.
- לא יחזיק אדם יותר משני בעלי חיים במתחם, אלא אם כן שטחו גדול מן האמור בתקנת משנה (א), בעבור כל בעל חיים נוסף, במידה השווה לפחות לשטח מלבן שאורכו פעם וחצי מאורך בעל החיים, למעט זנבו, ורוחבו כאורך בעל החיים, למעט זנבו.

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

גודל מתחם

- על אף האמור בתקנת משנה (א)(3), מותר להחזיק סוס או פרד במתחם שגובהו לא יפחת מ-2.5 מטרים.
- על אף האמור בתקנת משנה (א) מותר להחזיק בכלוב נחש ובלבד שאורך הכלוב כאורך הנחש לפחות וגובהו ורוחבו חצי לפחות מאורך הנחש אך לא פחות מעשרים סנטימטרים, ומותר להחזיק נחש שאורכו עולה על שישה מטרים בכלוב שרוחבו וגובהו שלושה מטרים לפחות.
- בלי לגרוע מהאמור בתקנת משנה (א) –
  - לא יחזיק אדם בעל חיים שאינו דג במתחם ששטחו קטן משש מאות סנטימטרים מרובעים;
  - לא יחזיק אדם דג בבית קיבול שנפח המים בו קטן מליטר אחד.

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

החזקת עופות בכלובים

- לא יחזיק אדם עוף במתחם אלא אם כן נתקיימו תנאים אלה:
  - מידות המרחב הפנוי מצידוד במתחם לא יפחתו מהמפורט להלן:
    - אורך ורוחב המתחם פי שלושה לפחות מאורך העוף הארוך ביותר בכלוב למעט זנבו;
    - לא היה המתחם מלבני, ניתן לתחום בו מלבן כאמור בפסקת משנה (א);
    - גובה המתחם יהיה חמש פעמים אורכו של העוף הגדול ביותר במתחם, למעט זנבו;
    - מידות המתחם יאפשרו לעוף הגדול ביותר במתחם לפרוש את כנפיו;
  - במתחם כאמור בפסקה (1) מותר להחזיק עד שלושה עופות;
  - שטח המתחם הפנוי מצידוד, לכל עוף נוסף על האמור בפסקה (2) יהיה גדול מן האמור בפסקה (1), במידה השווה לפחות לשטח מלבן שאורכו שלוש פעמים אורך העוף הנוסף למעט זנבו, ורוחבו כאורך העוף למעט זנבו;
  - במתחם שמוחזקים בו עופות שטבעם לעמוד על ענפים יהיו מוטות אופקיים המספיקים לעמידה של כל העופות בו-זמנית ועובי המוטות מתאים לסוג העופות המוחזק במתחם;
  - המרחק בין המוטות האמורים בפסקה (4) יהיה כפליים לפחות מאורך גוף העוף הגדול ביותר הנמצא במתחם, למעט זנבו.

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

פיקוח רפואי

- אחראי על מיתקן –
- ינקוט את כל האמצעים הדרושים לבדיקת כל בעלי החיים שבמיתקן בידי רופא וטרינר פעם בחודש לפחות;
- יחזיק כלב, חתול, חמוס או ארנבון שנקלטו במיתקן בבידוד כמפורט בתקנה 13 ולא יוציאם ממנו עד לבדיקתם בידי רופא וטרינר;
- יביא לבדיקת רופא וטרינר, בתוך זמן סביר, כל בעל חיים, למעט דגים, הנמצא במיתקן והמגלה סימני מחלה או פציעה;
- ינהל רישום של כל גילוי סימני מחלה ומצוקה אצל בעל חיים והבדיקות והטיפולים הרפואיים שניתנו לבעלי החיים שבמיתקן, לרבות בדיקות שגרתיות ותוצאותיהן; רישום כאמור יכלול: תאריך, סוג הטיפול או הבדיקה, פרטי בעל החיים שטופל, הוראות המשך טיפול שניתנו וכן שמו, חתימתו ומספר רישונו של הרופא הווטרינר שבצע את הבדיקה או הורה על הטיפול;
- ישמור רישום כאמור בפסקה (4) למשך שנתיים מיום עריכתו;
- יעביר לרופא הווטרינר העירוני, לא יאוחר מהיום העשירי בכל חודש, דוח לפי טופס 2 שבתוספת הראשונה, על בדיקות בעלי חיים במיתקן.

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

הוראות לעניין החזקת חתולים או כלבים

- אחראי על מיתקן ידאג לניקיון המיתקן בתדירות מתאימה ולפחות פעם ביום למניעת הצטברות הפרשות, נוזלים ולכלוך;

- שטחו המזערי של מתחם לא יפחת מ-

- 1 מ"ר – לחתול, וגובה הכלוב לא יפחת מ-1 מטר;
- 1.2 מ"ר – לכלב שמשקלו עד 10 ק"ג;
- 2 מ"ר – לכלב שמשקלו מעל 10 ק"ג ועד 20 ק"ג;
- 3 מ"ר – לכלב שמשקלו מעל 20 ק"ג ועד 40 ק"ג;
- 3.5 מ"ר – לכלב שמשקלו מעל 40 ק"ג;

- לשטח מתחם שבו יותר מחתול אחד ייוספו לא פחות מ-0.6 מ"ר לכל חתול בוגר נוסף או 1.2 מ"ר לחתולה עם גוריה;

- שטח מתחם שבו יותר מכלב אחד לא יפחת מצירוף השטח האמור בפסקה (3) מחושב לפי הכלב הגדול ביותר במתחם ושטח של מ"ר אחד לכל 10 ק"ג ממשקלם הכולל של שאר הכלבים במתחם;

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

הוראות לעניין החזקת חתולים או כלבים

- לכלב או לחתול במתחם תהיה גישה חופשית למחסה נקי ומוגן משמש, מרוח ומגשם, שבו מקומות מרובץ במספר ובשטח המספיקים למנוחת כל בעלי החיים שבמתחם בו זמנית; שטח המחסה המוגן משמש לא יפחת מהשטח המזערי הנדרש לפי פסקאות (3), (4) ו-(5);
- מקומות מרובץ במיתקן יהיו מוגבהים מהקרקע ועשויים מחומר הניתן לחיטוי; היה הדרגש עשוי בטון או מתכת, יונח עליו בידוד תרמי;
- במיתקן יוחזקו אמצעים לחימום או להקלת החום במתחמים;
- מתחם שמוחזק בו חתול יהיו בו –
  - מקום מסתור מתאים;
  - משטח מתאים להשחזת ציפורניים;
  - ארגז לעשיית צרכים ובו מצע המתאים לכך; מספר ושטח הארגזים יתאים למספר החתולים שבמתחם;

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

הוראות לעניין החזקת חתולים או כלבים

- לכל כלב במיתקן, למעט כלב שאינו כשיר לכך מבחינה רפואית, תתאפשר פעילות גופנית פעמיים ביום לפחות למשך 30 דקות בכל פעם; לעניין פסקה זו, "פעילות גופנית" – יציאה לטיול כשהכלב קשור ברצועה או מתן אפשרות לכלב לצאת לחצר ששטחה עולה על 16 מ"ר; שוהים בחצר באותה עת יותר מחמישה כלבים, יהיה שטחה גדול ב-2 מ"ר לכל כלב נוסף;
- במיתקן שהוא מאורת רשות או במיתקן אחר שמוחזקים בו יותר מ-20 כלבים או חתולים יהיה מקום המיועד לטיפול רפואי בבעלי חיים שבו יהיו אמצעים לטיפול רפואי בהם ובכלל אלה שולחן טיפולים ואמצעים למתן עזרה ראשונה.

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

- כללי התנהגות לפינת ליטוף
  - אסור לפגוע בחיות, להציק להן או להפחיד אותן!
  - שמרו על שקט. הימנעו מתנועות חדות.
  - יש להתייחס לחיות בזהירות ובהתחשבות.
  - אסור להחזיק חיה או לגעת בה בניגוד לרצונה.
  - אסור להכניס אוכל לפינת הליטוף בלי רשות מדריך.
  - אסור לגעת בחיות או להאכיל אותן בלי רשות ופיקוח של מדריך.
  - חובה לציית להוראות של המדריכים.
  - מי שלא יציית להוראות המדריכים – יוצא מהמקום.

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט-2009

נושאים נוספים בתקנות

- טיפול בבעל חיים חולה או סובל
  - במתחם נפרד באופן שימנע כל מגע בינו לבין מבקרים;
  - בבידוד משאר בעלי החיים שבמיתקן.
- קשירת בעל חיים
  - לא יקשור אדם בעל חיים אם יש אפשרות ממשית שאופן קשירתו יגרום נזק לגופו או לבריאותו.
  - יקשור אדם בעל חיים בקולר חנק אלא אם כן הקולר מחובר לרצועה שמוחזקת בידי אדם.
  - לא יקשור אדם בעל חיים למעט כלב למקומו במקום החזקתו הקבוע או למשך זמן העולה על חמש שעות רצופות אלא אם כן התקיימו הוראות תקנה 4 או 5 בשינויים המחויבים לפי העניין.
- הוראות מיוחדות לחיות בר
  - לא יעביד אדם חיית בר ולא יחזיקה בפינת ליטוף אלא אם כן ניתן לגביה היתר המאפשר במפורש את החזקתה או את העבדתה כאמור ובהתאם לתנאים שנקבעו בהיתר.
- חובות מדריך ואחראי פינת ליטוף
- בידוד בעלי חיים חולים
- העבדת בעלי חיים

קוס

